

חבית פרק שנים ועשרים שבת

קמ"ד.

עין משפט נר מצוה

א ב מ"י פ"י מהלכות
שבתות אובליג' ה"ג:
א ב מ"י פ"א שם הלכה ב
ופ"י הלכה יג:

א) מכלן שייך עוד למעמד
הקודם, ב) וצמדיה כ"ג,
ג) וצמדיה כ"ג, ד) ע"כ שייך
למעמד הקודם.

הגהות הב"ח

א) תוס' ד"ה מחמיר וכו'
שמה טעם טעם, ג' וצמדיה כ"ג,
י"ט סוף פ"י משערין מפרין
קושית זו דבאמת דם צמדיה
לשמה מוכר כמו חלב שהיא
לשמה ע"כ מוכר לומר
מהם הקור והחלב לפרו'
ע"ש: ב) ד"ה לא לרצון וכו'
לא נחא לי בניא כ"ל ואת
ד' נמחק: ג) בא"ד המירו
לה למעט טעם מת:
ד) בא"ד אמר רבה בר אבהו
שינן בתקופה: ה) בא"ד
וקאמר דלא נחא ליה טעם:

רבינו הגאון

אמר לו זיתים וענבים
ויכחו שהמשקין היוצא
מהן לרצון טמאין. פי'
מקבלין טומאה, מפני שהן
משקין והמשקין אין צריכין
כשירה, ושלא לרצון טהורין
לכומר אובליג' הן, וכיון
שלא הורשו אינן מטמאין.
ובאנו להעמיד משנה זו
למשקין וניחא ליה, שלא
לרצון בסתמא, להודיע כי
אפילו זיתים וענבים דבני
חטישה נבחו סתמא אובל
הן, וכ"ש תותים ורמונים,
ואמרין לא, פירוש לרצון
דמיתוין בסתמא וכל סתם
משקה הוא חשוב, ופירוש
שלא לרצון דגלי אדעתא
בפירוש שאין רצונו להוציא
איבעית משקין. איבעית
(תימא) [אימא] שאני סלי
וזיתים וענבים כיון שהסלין
לאו בני קיבור משקה הן,
דבר ידוע הוא שכל משקה
השחת מהן לעפר (ו) הולך
וזהו לאיבוד, כאילו
מפיקרא הפקדון וכשאין
חשובין, ולפיכך הן טהורין.
תוב איתני לפירוש דרבנן
מודי ליה לר' יהודה בשאר
פירות מיהא דתיא סחטין

א) שם מגפסה. של אשה אם נגף רגלה או ידה וכל חצורה שיאל
ממנה דם כדאמר צפרק דם הגדה (גדה דף נה): דם חללים דהיינו
דם היוג קרוי משקה שאמור דם חללים ישתהב ודם מגפסתו מפרש
התם דדם חללים היו דמה לי קטליה כוליה מה לי קטליה פלגא

מחמיר אני בחלב מברם שהחולב לרפואה טמא והמקו
לרפואה טהור. א"כ מאי דמטמינן חלב האשה לא
מחמת דם הוא דדם נעכר ונעשה חלב דל"כ חולב לרפואה טהור
כמו דם אלף ודאי משום דכתיב ותפתח את גלד החלב ואומר רבי

שלא לרצון *שדם מגפתה טהור אמר להן
מחמיר אני בחלב מברם שהחולב לרפואה
טמא והמקו לרפואה טהור אמרו לו סלי
זיתים וענבים ויכחו *שהמשקין היוצאין
מהן לרצון טמאין שלא לרצון טהורים מאי
לאו לרצון דניחא ליה שלא לרצון בסתמא
ומה זיתים וענבים דבני חטישה נבחו
שלא לרצון ולא כלום תותים ורמונים דלאו
בני חטישה נבחו לא כ"ש לא לרצון בסתמא
שלא לרצון דגלי אדעתיה דאמר לא
ניחא לי ואיבעית אימא שאני סלי זיתים
וענבים כיון דלאיבוד קיימו מעיקרא אפקורי
מפקרי להו אשכחן ר' יהודה דמודי לרבנן
בזיתים ובענבים רבנן דמודו ליה לרבי
יהודה בשאר פירות מוגלן דתיא סחטין
בפגועין

דצחנס נקט חולב לרפואה דהכי נמי
הו"מ להשיב לרבנן מחלב דהמה גופה
שדמה טהור (א) וחלבה טמא א"כ החלב
אינו טמא מחמת דם אלף משום
דכתיב ותפתח את גלד החלב וא"כ
שלא לרצון נמי מהאי טעמא יהא טמא.
מ"ר: סלי זיתים וענבים ויכחו
שמשקה היוצא מהן לרצון טמא שלא
לרצון טהור. דשליה מסכת מכשירין
מסיים לא אם אמרת בקלי זיתים
וענבים שהרי תמילתו אוכל וסופו
משקה תאמרו חלב שמתמילתו וסופו
משקה: מאי לאו לרצון דניחא ליה
ושלא לרצון בסתמא. ולרצון ושלם
לרצון דגבי חלב אשה ליכא למימר
דמייירי בשלם לרצון בסתמא דווקא
בסתמא אבל אמר לא ניחא לי אינו
מטמא דהא לפי מה שפירשתי הטעם
משום דם מגפתה אפי' אמר לא ניחא
לי נמי מטמא אלף משמע דשלם לרצון

דקמני ככולהו באשה ובהמה זיתים וענבים מייירי בכל ענין צין
מסתמא צין אמר לא ניחא לי: תורתים ורימונים דלאו בני חטישה
ניבחו. תימא לי מאי קשה דילמא הא דמיא לעיל גבי תותים
ורמונים למשקין ולתתם היואל מהן אסור הגי' במשך דוקא והאל
בלא משך איירי הלכך שלא לרצון דהיינו בסתמא לא חשיב משקה:
לא לרצון בסתמא ושלא לרצון דגלי דעתיה דאמר לא ניחא לי.
א) דתיא התם כדתימות פרק אמרו לו (דף יג.) המירו (ב) לו למעט
טמא מת להניק את צנה וצנה טהור ופריך צנה אמאי טהור כיון
דינק חלב איטמי ליה מחלב וכי תימא לא איתכשר איתכשר בטיפה
המלוכלכת ע"פ הדד ואע"ג דחלב אשה משקה הוא ואין צריך
הכשר [משמע ליה] דמה שהוא צפי המינוק שהמינוק יונק חשיב
כאוכל וצריך הכשר לפי שזה מאכלו של מינוק וקאמר דאיתכשר
בטיפה המלוכלכת צפי דהו משקה כסתם חלב דלאו לאוכל צפי ליה ומשני רב נחמן אמר רבה בר אבהו (ג) בתקופה אחת שלא
הניח טיפה המלוכלכת ע"פ הדד אמר רבה שתי תשובות בדבר חדא דקא חזין ליה לפומיה דינוקא דמלא חלבא ועוד מקום חלב מעין
הוא דהא תנן חלב האשה מטמא לרצון ושלם לרצון מאי היא דלא ניחא ליה וקמני מטמא פי' אלמא חשיבא כמעין מדמטמא שלא לרצון
וכיון דחשוב מעין גס צפי המינוק נמי יהא חשוב כמשקה נמי יהא חשיב כדכשר כן צריך לפרש דלמ"ל דאינו מוכר
מעין אלף כלומר דכמשקה חשיב א"כ מאי צריך למימר שלא לרצון מאי היא כו' דמדקמני לרצון מטמא הו"מ למיפך אלמא לרצון
חשיב כי משקה ואשה דמניקה את צנה אמר רבה כו' עד ולרצא מקום חלב מעין הוא ולא צריך הכשר והתנן האשה
שנטף חלב מדדיה ונפל לאויר התנור התנור טמא וקשיא לן צמאי איתכשר ואמר ר' יוחנן בטיפה המלוכלכת ע"פ הדד והשתא קשה
לר"י מאי קאמר צמאי איתכשר דמדצעי הכשר אלמא אוכל חשיב ליה וא"כ איך יטמא אוכל את התנור והא אין אוכל מטמא כלי
ואומר ר"י דה"פ וקשיא לן צמאי איתכשר כלומר לא מבעיא שאין התנור טמא אלף חלב הנוטף מדדיה גופה אמאי יהא טמא הא לא
איתכשר ומשני בטיפה המלוכלכת ע"פ הדד ואותה טיפה ע"מא המלוכלכת ע"פ הדד טמא התנור שהיא חשובה משקה ומשקה מטמא
כלי כדאמרין צפ' קמא דמכילתין (דף יג.) והשתא פריך שפיר רצא דאמר דאפילו אמר לא ניחא לי מטמא חלב האשה דחשיב משקה
והכא חשיב ליה אוכל אבל לר"י אמר רבה בר אבהו אמי שפיר דהכא דאמר לא ניחא לי ודאי חשיב ליה אוכל ונטף חלב מדדיה
חשיב לא ניחא ליה כיון שהוא נופל לאויר תנור ואויל לאיבוד דודאי לא ניחא ליה ועוד פריך התם לרצא מדתיא ט' משקין צב

הזיעה וליחה קרוחה והרעי טהורים מכלום דמעט עינו ודם מגפסתו וחלב האשה מטמא טומאת משקין צרעית רוקו חובו ומימי
רגליו מטמא טומאה חמורה בכל שהוא ואי אמרת מקום חלב מעין הוא חלב באשה נמי יטמא טומאה חמורה בכל שהוא חובו
ורוקו וקשה לרבי מאי קפריך לעולם מעין הוא ואפ"ה לא יטמא טומאה חמורה משום דבעינן דומיא דרוק כדליתא צנדה (ד' ט.) מה
רוק שמתגלגל ויואל וחור ונבלע אף כל שמתגלגל ויואל וחור ונבלע יאל חלב שבאשה שמתגלגל ויואל ואינו חוזר ונבלע ותימא
הוא לומר דמה שהוא חוזר ונבלע גרם לו ליחשב כמעין ומכל מקום ודאי כן הוא וצריך לומר דמה שהיה חושבו רצא כמעין
לחיות חשיב משום דמניקה דעמיה שחור ונבלע ומייתי רחיה מן המסנה דחור ונבלע הוא מדקמני מטמא שלא
לרצון דהיינו אמר לא ניחא לי א"כ חור ונבלע הוא דאי לאו דאי לא ניחא ליה לא יהיה מטמא והשתא פריך ליה מהבא דליתא חור
ונבלע אלמא מקום חלב האשה לאו מעין הוא ופריך אי הכי קשה לה דקמני מטמא שלא לרצון ונעשי מי סברת שלא לרצון דלא ניחא ליה
לא שלא לרצון בסתמא דדעתיה דמינוק קרובה גבי חלב אבל אמר לא ניחא ליה טהור והיא דנטף חלב מדדיה ונפל לתוך התנור כאומר
לא ניחא ליה חשיב דודאי לא ניחא ליה כיון שהלך לאיבוד והא דקאמר שלא לרצון בסתמא היינו כשנופל בקערה שאינו הולך לאיבוד
דמהני טעמא דדעתיה דמינוק קרובה גבי חלב לאחשבויה אז כמשקה וצפי המינוק לעולם כאוכל חשיב והשתא קשה לר"י חדא דבשעממא
מסקין איפכא לרצון בסתמא ושלם לרצון דאמר לא ניחא ליה ודומיא דרך דזיתים וענבים היו והוא דחלב האשה דאי לאו הכי לא שייך
למימר יוכיחו וכו"ס ס"ל כאיבעית אימא דאמר סלי זיתים וענבים כיון דלאיבוד קיימא אפקורי מפקר להו אכתי קשה דדומיא דהכי
אית לן למימר בחלב האשה דאזיל לאיבוד וא"כ היינו צאומר לא ניחא ליה והתם מטמא דוקא סתמא אבל לא ניחא ליה טהור ועוד קשה
לרבי מאי קאמר התם אלף קשה הא מתני' וקאמר נמי מי סברת שלא לרצון לא ניחא ליה וקאמר דלא ניחא (א) טהור ואמאי הוא טעמא
שלם לרצון טמא אינו משום דחשיב דם מגפסתו דדם נעכר ונעשה חלב כדפי' לעיל וא"כ גם אמר לא ניחא ליה נמי יהא טמא. מ"ר: